

AFLEVERING 15

Sport voor iedereen

Naar: Kompas

Leeftijd: 9-12 jaar

Duur: 120 minuten

Doelen Bewust maken van sociale en politieke discriminatie bij sportactiviteiten.
 Vaardigheden ontwikkelen met betrekking tot groepswork, samenwerking en creativiteit.
 Kinderen aanzetten tot nadenken over kinderrechten als basis voor 'fair play' in het dagelijkse leven.

Kinderrechten Recht op identiteit, recht op gelijke behandeling, Recht op zorg, recht op gezondheid, recht op spel en vrije tijd
<http://www.kinderrechten.be>

Kinderrechten-waarden Respect voor elke mens, iedereen is gelijkwaardig

Kinderrechten-vaardigheden Zich inleven in iemand anders, een eigen standpunt innemen, het standpunt van iemand anders durven in te nemen, initiatief nemen, praten over gebeurtenissen, verantwoordelijkheid opnemen, om hulp vragen en hulp bieden, onderhandelen, evalueren, opkomen voor de rechten van anderen

Materialen Link naar filmpje: Candid Klimparcours
<https://youtu.be/vEBUTVLaWfk>
 per groep van 4 personen, heb je het volgende nodig:
 4 grote emmers of papiermanden
 1 bol dik touw
 2 ballen (ter grootte van een voetbal)
 2 oude kranten
 een stuk krijt, een schaar

Vorbereiding

Verloop

Instructies

Maak duidelijk dat het de bedoeling is om een nieuwe sport uit te bedenken die door iedereen kan gespeeld worden.

Laat de kinderen zich indelen in groepen van vier.

Leg uit dat elke groep 20 minuten heeft om een sport of een spel te bedenken en hierbij enkel het aangeboden materiaal mag gebruiken. Elke groep bepaalt zelf de spelregels en de bedoeling van het spel.

Laat de kinderen elkaars spelen testen.

Hou de instructies bewust heel algemeen, geef de kinderen de ruimte om zelf met ideeën te komen.

Nabespreking en evaluatie

Begin met een evaluatie van de manier waarop de interactie binnen de verschillende groepen verliep en stel hierbij ook de vraag of de deelnemers deze activiteit leuk vonden. Ga dan verder met het bespreken van de uitgedachte spelen zelf en de regels die hierbij horen. Maak tenslotte de overgang naar een gesprek over sport en spel in het dagelijkse leven.

Was het moeilijk om een nieuw spel te bedenken?

Hoe verliep de samenwerking in de groep? Had iedereen inspraak of was er één persoon die alle beslissingen nam? Werden de taken verdeeld? Was er bijvoorbeeld iemand die de ideeën voorstelde, terwijl iemand anders deze ideeën concretiseerde, terwijl nog iemand anders de link legde naar de concrete spelvorm, enz.?

Welke sportactiviteit of welk spel sprak de deelnemers het meeste aan? Aan welke criteria moet voldaan zijn om te kunnen spreken van een "goed spel"?

Welke groepen wilden graag de spelregels veranderen nadat het spel was gespeeld? Waarom wilden ze de regels veranderen, en hoe deden ze dit? (Werd dit door de hele groep gedaan, door slechts een deel van de groep, of door slechts één persoon?)

Zijn een duidelijke doelstelling en eerlijke regels van belang om ervoor te zorgen dat iedereen zich aangesproken voelt om deel te nemen aan het spel?

Voelde iedereen zich in staat om volop mee te doen?

Voelde iemand zich bevoordeeld of benadeeld?

Hoe probeert men in onze samenleving bepaalde groepen mensen uit te sluiten van sportbeoefening? Wanneer kunnen we hier spreken van een inbreuk op de kinderrechten?

De verschillende artikels van het Kinderrechtenverdrag kan men zien als regels voor het leven in een pluralistische wereld. Zijn het goede regels? Zijn ze bijvoorbeeld aanvaardbaar voor alle spelen (voor iedereen ter wereld)? Kunnen de regels volstaan of zijn er te veel? Zijn de regels eerlijk? Worden deze regels door alle 'spelers' (landen) toegepast?

Tips voor de begeleider

de Probeer ervoor te zorgen dat de groepen erg heterogeen zijn samengesteld. Laat grote en kleine personen, mensen met en zonder een bril, mannen en vrouwen, verschillende leeftijden, sportieve en minder sportieve types, ... samenwerken.

Soms kan het nuttig zijn om te beginnen met een brainstorm over sport en spel in het algemeen. Zo kan je ertoe komen dat elke sport duidelijke doelstellingen en regels nodig heeft.

Het is ook mogelijk om vooraf bepaalde beperkingen op te leggen: bijvoorbeeld dat het spel niet langer dan 20 minuten mag duren, of dat het spel op een bepaalde plaats moet doorgaan. Laat ook de vrijheid om regels aan te passen als bij het spelen ervan ontwerpfouten worden vastgelegd.

Bij de bespreking kan op verschillende manieren het verband gelegd worden tussen het spel en kinderrechten. Je kan je concentreren op de gelijkenissen en de verschillen tussen spelregels en kinderrechten. De kinderrechten zijn goede spelregels, ze zorgen er namelijk voor dat het spel eerlijk verloopt, vooral omdat

ze overwicht van bepaalde spelers over anderen uitsluiten. De spelregels moeten voor alle spelers van toepassing zijn, net zoals de kinderrechten universeel zijn. Regels tonen vaak aan dat kinderen rechten en plichten hebben. Een voetballer mag bijvoorbeeld wel tegen de bal stampen, maar niet tegen een andere speler. Als er een grote overtreding gebeurt, zorgt een straf ervoor dat rechtvaardigheid geschiedt.

De manier waarop beslissingen genomen worden over veranderingen in de spelregels kan vergeleken worden met de manier waarop wetten in het echte leven kunnen veranderd worden. Worden ze aangepast door een decreet, door de politiek of door gewone mensen in referenda, of via besprekingen met o.a. ngo's?

Bij de nabespreking kan het gebeuren dat mensen beweren dat in de sportwereld discriminatie en uitsluiting niet veel voorkomen, aangezien mensen altijd kiezen voor een sport waarvoor ze talent hebben. Als je groot bent, ga je bijvoorbeeld basketbal spelen, minder energieke mensen kiezen misschien eerder voor snooker of schaken. Toch mogen we hier niet uit het oog verliezen dat sporters die veelbelovend zijn meer aandacht en kansen krijgen dan mensen die enkel voor het plezier komen sporten. Voor sommige sporten sluit men in zekere zin arme mensen uit, aangezien een dure uitrusting of opleiding vereist is.

Eindtermen

Mens en maatschappij

Mens: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.7

Maatschappij: 2.13

Tijd: 3.1

Ruimte: 4.11

Nederlands

Luisteren: 1.1, 1.3, 1.6, 1.8

Spreken: 2.2, 2.5, 2.6, 2.7

SoVa

Domein relatiewijzen: 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8

Domein samenwerking: 2

Domein samenwerking: 3